

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії
ЧНУ імені Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

« 20 » _____ 2026 р

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ЗАЛІКУ

для здобуття другого (магістрського) рівня вищої освіти зі спеціальності
В11.041 - Германські мови та літератури (переклад включно), перша -
англійська

Миколаїв - 2026

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	4
III. БІЛЕТИ: СТРУКТУРА БІЛЕТУ	4
IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	5
V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	6
VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	7

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр” галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» за спеціальністю В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Майбутній фахівець повинен мати систему знань щодо англійської мови. Іспит передбачає оцінювання рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників відповідно до стандарту вищої освіти для бакалаврського рівня спеціальності «Філологія». Оцінювання проводиться на основі здобутих компетентностей та результатів навчання, отриманих під час попереднього навчання за спеціальністю «Філологія» або за іншою спеціальністю.

Мета фахового випробування полягає у виявленні теоретичних знань та практичних навичок і встановленні вихідного рівня володіння мовою.

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у:

- перевірі рівня володіння практичними навичками користування іноземною мовою (англійської). Очікується, що для вступу на ОКР магістра з філологічних спеціальностей у студента має бути рівень знань англійської мови С 1 (за Європейською шкалою володіння іноземними мовами);

- виявленні наявності у тих, хто вступає на ОКР магістр, знань з практичних курсів іноземної мови (англійської) і з теоретичних курсів.

Вступник повинен знати: основні терміни, що використовуються в теоретичних дисциплінах; основні функціональні фрази для ведення дискусій та презентацій на науковому рівні; особливості формату різних жанрів та типів академічної друкованої літератури та професійної літератури на електронних носіях; граматичні структури, необхідні для іншомовного реферування та анотування професійної літератури; правила англійського синтаксису та стратегії ефективного читання, аудіювання, навчання, пошуку інформації в різних джерелах інформації, включаючи інтернет-пошук.

Вступник повинен вміти: виступати з підготовленими презентаціями, доповідями на наукових конференціях; реагувати на основні ідеї та розпізнати важливу наукову інформацію; розуміти та розпізнавати інформацію в ході професійно-наукових обговорень; розуміти та вміти перекласти автентичні тексти; розуміти деталі та загальний зміст наукового тексту; писати тези, доповіді, реферати та анотації із достатнім ступенем граматичної коректності.

При організації і проведенні фахового іспиту необхідно керуватись нормативними актами:

- **Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році:**

– Правила прийому до Чорноморського національного університету імені Петра Могили у 2025 році:

– Положення про фахову атестаційну комісію Чорноморського національного університету імені Петра Могили:

– Програмою вступного фахового заліку для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

– Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили.

II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фаховий залік зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» проводиться у формі тестування відповідно Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, із застосуванням електронної системи навчання «Moodle». Залік охоплює фахові дисципліни, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності В11 «Філологія» спеціалізація В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно) – перша - англійська».

Пройти тестування можна за місцем перебування вступника, або у спеціально обладнаному комп'ютерному класі. Максимальний час для проведення тестування становить 60 хвилин (одну академічну годину).

У разі повітряної тривоги під час складання фахового заліку, іспит переривається, учасники можуть пройти до укриття. Якщо повітряна тривога буде короткочасною, учасники можуть продовжити складання фахового заліку.

Перелік тем для підготовки до фахового заліку зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» наведено у розділі V.

III. БІЛЕТИ: СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Вступник одержує варіант завдання, який містить 30 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей.

Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її номер у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. Вступнику надається лише одна спроба для вирішення тестового завдання. У випадку, коли вступник відмовляється виконувати тестове завдання, йому виставляється оцінка 0 балів – «не зараховано». Якщо тестування перервано з технічних причин (відключення світла, відсутність або нестійкість Інтернету) вступнику за його заявою надається додаткова спроба. Кількість правильних відповідей для отримання оцінки «зараховано» - 30%.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий залік є формою випробування, що передбачає визначення достатності фахової підготовки вступника для участі в конкурсному відборі на здобуття освітнього ступеня магістра. Оцінка за результатами фахового заліку є однозначною і має одну з двох можливих категорій: «зараховано» або «не зараховано».

Оцінювання фахового заліку базується на наступних критеріях:

1. Знання програмного матеріалу: Вступник має продемонструвати здатність до повного та глибокого розуміння основних тем, що входять до програми фахового заліку. Потрібно показати здатність застосовувати набуті знання в контексті практичних завдань, а також здатність до аналізу, порівняння та синтезу матеріалу.

2. Самостійність у виконанні завдань: Вступник має показати вміння самостійно розв'язувати поставлені завдання, демонструвати власні міркування, формулювати узагальнюючі висновки з вивченого матеріалу.

3. Точність і логічність відповідей: Відповіді мають бути чіткими, логічними та обґрунтованими, без суттєвих помилок у трактуванні понять і термінів, а також з відповідною деталізацією відповідно до складності питання.

4. Знання додаткової літератури та суміжних дисциплін: Вступник має продемонструвати знання не лише основного матеріалу, а й додаткової літератури, а також застосовувати знання з суміжних дисциплін для більш глибокого розуміння теми.

На основі оцінювання цих критеріїв фаховою атестаційною комісією буде винесена одна з двох можливих оцінок:

– **«Зараховано»** – вступник дав правильні відповіді на 30% і більше завдань та продемонстрував достатній рівень підготовки, який дає змогу брати участь у конкурсному відборі на здобуття освітнього ступеня «магістр».

– **«Не зараховано»** – вступник дав правильні відповіді менш ніж на 30% завдань і не продемонстрував достатнього рівня підготовки для участі в конкурсному відборі.

V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Історія англійської мови. Основні фонетичні, граматичні та лексичні особливості англійської мови в процесі її історичного розвитку (давньо-англійський, середньо-англійський та ново-англійський періоди).

Синтаксис та словниковий склад англійської мови. Особливості діалектів англійської мови: шотландський, північний, західний, центральний, східний, південний. Англійська мова США. Експансія англійської мови. Особливості американської вимови. Особливості правопису, граматики, словникового складу.

Розвиток сучасної англійської мови. Сучасна літературна мова та діалекти.

Теоретична граMATика англійської мови. Морфологія та синтаксис сучасної англійської мови; граматичні форми та граматичні категорії слів; категоріальні та не категоріальні значення; парадигматика та синтагматика; основні ознаки граматичної будови англійської мови.

Морфологічна структура слова; проблематика частин мови; принципи виділення частин мови; повнозначні та службові частини мови; перехідні частини мови; частини мови в ономаціологічному висвітленні; польова природа частин мови; кількість артиклів у англійській мові; функція артикля; синтаксичні функції частин мови.

Основні одиниці синтаксису та їх типи; синтаксичні зв'язки та семантичний синтаксис; сучасні та традиційні підходи до вивчення речення; елементи ускладнення речення; моделі речення; синтаксична парадигма; пресупозиція; комунікативні типи речень; прагматичні типи речення; прагматична транспозиція речення; складні речення англійської мови та їх типи; нейтралізація опозиції (гіпогексис наратексис); імпліцитна номінація; текст та його категорії.

Стилістика англійської мови. Функціональні стилі англійської мови, їх класифікація; жанрові стилі; компоненти стилістичного значення; стилістична забарвленість та її види в англійській мові; експресивні засоби забарвлення мови; стилістичний аналіз.

Стилістично нейтральна та стилістично маркована лексика; літературна, та розмовна лексика. Шар базової (нейтральної, загальноповсякденної) лексики. Шар формальної лексики: наукові та книжкові слова, терміни, архаїзми, варваризми, поетичні слова. Питання вибору слова. Загальномовна та контекстуальна синонімія.

Лексикологія англійської мови. Словоскладання, сфера дії словоскладання, продуктивність; Слова складної морфологічної структури як результат дії різних процесів; Складні слова та їх класифікація. Скорочення, їх типи, способи утворення та сутність.

Поліфункціональність слова. Аспекти та типи значення слова. Словотвір. Семантичні поля. Лексико-семантичні групи. Лексична та лексико-семантична система мови. Лексичний склад мови.

Запозичення та його сутність. Поняття усталеності на нефразеологічному і фразеологічному рівнях. Фразеологічні одиниці та їх типи.

БЛОК 2: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Основні поняття теорії перекладу; загальна, часткові та спеціальні теорії перекладу; особливості процесу перекладу текстів різних типів і жанрів (переклад науково-технічних текстів і документації; переклад суспільно-політичних текстів, переклад текстів розмовно-побутового характеру); історичні етапи розвитку перекладознавчої думки.

Проблема перекладацької адекватності та еквівалентності; інваріант перекладу; рангова ієрархія компонентів змісту; поняття перекладацької адекватності, еквівалентності та точності; історичні концепції й універсальні моделі перекладацької еквівалентності; типи перекладацьких трансформацій (на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях); прагматичні аспекти перекладу тексту.

Опис еквівалентності та точності оригіналу та перекладу на різних рівнях; опис еквівалентності оригіналу та перекладу на різних рівнях: еквівалентність на рівні мовних знаків (слів), еквівалентність на рівні висловлювання, еквівалентність на рівні повідомлення, еквівалентність на рівні опису ситуації, еквівалентність мети комунікації; опис точності оригіналу та перекладу на базі комунікативного та культурного чинників; компенсація втрат при перекладі; стратегії перифрази та приблизного перекладу.

Лінгвокраїнознавчі аспекти перекладу в сучасному мовознавстві. Типи розуміння культуро-насичених текстів. Інтертекстуальний зв'язок в процесі перекладу. Лінгвокраїнознавчі аспекти перекладу в сучасному мовознавстві. Фактор часу в процесі перекладу.

VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Історія англійської мови:

1. Євченко В.В. History of the English language (Історія англійської мови): навчально-методичний посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2016
2. Історія англійської мови : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Л.Г. Верба; за ред. Е.Ф. Ріккіо. - Вид. 3, випр. - Вінниця: Нова Книга, 2012.- 296 с.
3. Колесник О. С. Практикум з історії англійської мови. – Чернігів: РВВ ЧДПУ імені Т.Г. Шевченка, 2004. – 52 с.

Теоретична граматики англійської мови:

1. Волкова Л.М. Теоретична граматики англійської мови: сучасний підхід. Навч.посібник.- К.: «ОсвітаУкраїни», 2010. - 256с
2. Теоретична граматики англійської мови: курс лекцій для студентів спеціальності «Англійська мова і література»/ Уклад. А.Ф.Паладьєва.- Умань: РВЦ «Софія», 2008. - 34с.
3. Ткаченко, Л. Л Теоретична граматики англійської мови : курс лекцій для студентів IV курсу напряму підготовки 6.020303. Філологія. Мова та література (англійська) / Л. Л. Ткаченко. – Херсон : РВВ «Колос» ХДАУ, 2012. – 80 с.
4. Харитонов І.К. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2008. - 352 с.

Стилістика англійської мови:

1. Єфімов Л.П. Стилістика. Вінниця, 2014.
2. Жуковська В.В. Основи теорії та практики стилістики англійської мови. Житомир, 2010.
3. Bradford R. Stylistics. London: Routledge, 2007. 318 p.
4. Chrystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English language. Cambridge University Press, 2005. 500 p.
5. Kukhareno V. A. A Book of Practice in Stylistics. Vinnytsia: Nova Knyga, 2010. 160 с.
6. Strunk W. The Elements of Style. New York: Macmillan Publishing Co., 2009.
7. Wales K. A Dictionary of Stylistics. (3rd ed.). Routledge, 2014. 478 p.

Лексикологія англійської мови:

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. - Вінниця: Нова Книга, 2003. - 159 с.

2. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : [навч. посібник] / Д. І. Квеселевич, В. П. Сасіна. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 117 с.

3. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови - теорія і практика. - Вінниця: Нова Книга, 2007. - 528 с.

4. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) : [навчальний посібник для вузів] / В. І. Карабан, О. В. Борисова, Б.М. Колодій, К.А. Кузьміна. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 208 с.

5. Nascione A. Phraseological Units in Discourse: Towards Applied Stylistics / Anita Nascione. – Riga : Latvian Academy of Culture, 2001. – 283 p.

Теорія та практика перекладу:

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013.

2. Волченко О.М., Абабілова Н.М. Практичний курс письмового перекладу з англійської мов: лексичні та граматичні аспекти. Миколаїв: ЧНУ імені Петра Могили, 2023. 260с.

3. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу. К.: Ленвіт, 2013.

4. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу. К.: Центр учбової літ-ри, 2009.

5. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів (Навчальний посібник). Вінниця: Нова книга, 2008. 200с.

6. Основи перекладознавства / За редакцією А.Є.Нямцу. Чернівці: Рута, 2008.